

eller constitutionelle Spørgsmaal tilbage, og dette har han gjort ved med en velberegnet Klogskab vidtløftig at udbrede sig over Detailen af Realiteten. Han har i den Henseende sagt saa meget Rigtigt, Godt og Interessant, ja, jeg kunde gjerne sige, saa meget Pilant, at jeg ganske vist troer, han derved for en stor Deel har tilsløret de Feil, som ere begaaede, og om hvilke han da heller ikke definitivt har erklæret, at de efter hans Mening ikke skulle være begaaede. Han har sagt saa meget Sandt om, hvor godt og vigtigt det er at have de enkelte Stykker af et Gevær eensartet forarbejdede, hvor nødvendigt det er at have Ammunition til disse nye Geværer, og hvorledes dette ikke kan skee uden Maskiner; men ved Siden heraf har han rigtignok ogsaa sagt Noget, som jeg ikke kan gaae ind paa, og som jeg, netop fordi det angaaer Spørgsmaal, man en anden Gang kommer til at behandle, allerede nu skal berøre. Den høitagtede Krigsminister har sammenlignet Virksomheden indenfor Ministeriet — jeg mener naturligvis den industrielle — med Hunsflidsproductionen, men jeg troer, at dette er en Sammenligning, som i flere Henseender halter, og som vi vel maae vogte os for at komme ind paa. Den halter, fordi Hunsflidsproductionen væsentligt berøver derpaa, at Personer, som høre til een Hunsflid, benytte den Tid, der bliver tilovers fra det Arbejde, som Driften i Huset kræver, til at gjøre noget Nyttigt, til at arbejde. Nu vil jeg spørge den ærede Krigsminister, hvor den Tid er, som Krigsbestyrelsens Personale saaledes har tilovers til Hunsflidsproductionen? Jeg skal endvidere gjøre opmærksom paa en anden Henseende, i hvilken Sammenligningen ikke er ganske heldig. Det er bekjendt nok, at Hunsflidsvirksomheden varierer i Tidernes Løb; den opgiver efterhaanden, hvad der ikke kan betale sig, fordi den store Industri kan drive det bedre. Hunsfliden har saaledes opgivet Vævning og Spinding, og den har næsten opgivet Kinnedsyning og Stræderhugning. Hvilke Forandringer Symaskinerne nu i denne Henseende kunne tilveiebringe, er ikke godt at sige; men det er ganske vist, at der efterhaanden indtræder Forandringer i Hunsfliden. Nu er tværtimod det Modsatte Tilfældet med den

Hunsflid, som den høitagtede Krigsminister beraaber sig paa; thi han er saa langt fra at have ændret Gjenstanden for sin Hunsflid paa den Maade, at den har stubbet Noget fra sig, at den tværtimod har taget Mere og Mere op i sig; men det er Noget, som fra et oekonomisk Standpunkt ikke er correct. Det var blot dette, jeg vilde tillade mig at bemærke med Hensyn til den almindelige Realitet. — Til Trods for alt det, jeg kunde næsten sige, Forsøgende og Bedaerende, der laa i den ærede Krigsministers Foredrag, kan jeg imidlertid ikke komme bort fra den formelle og constitutionelle Side af Sagen, og det skulde gjøre mig ondt at høre, at denne stiller sig saaledes, at den daværende Krigsministers Colleger i Regjeringen skulle kunne tillægges nogen Andeel i, hvad der er skeet; thi jeg holder mig dog overbevist om, at der indenfor Ministeriet er flere Medlemmer, som meget godt maatte kunne vide, at det aldrig kan have været Folkethingets Tanke ved en Bevilling af denne Art at ville fremkalde en ny Statsindustri. Jeg siger, det gjør mig ondt, at der ikke fra Ministeriets øvrige Medlemmer, dersom de have vidst, at den ærede Krigsminister vilde gaae frem paa denne Maade, er reist Modstand derimod. Jeg veed meget godt, at Feilen er usofærlig, og jeg tillægger ikke den daværende Krigsminister nogen stor Andeel i, at denne Feil er begaaet. Det er ikke, saaledes som den ærede Krigsminister sagde, paa Grund af et blot og bart Tillidsvotum til den daværende Krigsminister, som skulde give ham fuldstændig frie Hænder, at Voteringen er foretagen. Den ærede Ordfører for Udvalget udtalte dengang — men vistnok for egen Regning —, at han vilde stemme for Bevillingen ogsaa af Tillids-hensyn; han erklærede, at han havde den Tillid til den daværende Krigsminister, at han vilde bruge Bevillingen paa den rette Maade, men paa hvilken Maade skulde den da bruges? I Overensstemmelse med de aldeles bestemte Udtalelser, som forelaa fra den daværende Krigsminister, og som deels gif ud paa en Forandring af et stort Antal Geværer, deels paa Anskaffelse af nye; men der var ikke Tanke om, at nogen anden Anvendelse skulde skee, og til Overflod fik vi fra Thingets egen Side, fra det da-